

*Таршина О.С.,
к. н. з держ. упр., доцент,
Каленик К.І.,
студентка,
Сушко Т.О.,
студентка Кіровоградського інституту регіонального управління та економіки,
м. Кіровоград, Україна*

ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПРИВАТНИХ ГОСПОДАРСТВ РЕГІОНУ

Дослідженнями проблеми розвитку приватного підприємства на внутрішнього ринку нашої країни в умовах загострення конкурентної боротьби займалися значна кількість вітчизняних вчених, але, на нашу думку, ця проблема потребує додаткового системного аналізу державного впливу на конкурентоспроможність приватних підприємств на загальнодержавному та регіональному рівнях. Актуальним вбачається визначення стратегічних напрямків посилення конкурентоспроможності приватних агропромислових господарств на споживчому ринку в умовах системної трансформації економіки регіону.

Регіональний споживчий ринок Кіровоградської області характеризується зростанням провідної ролі приватних господарств населення у виробництві продукції АПК. Так у 2010 році питома вага валової продукції рослинництва, що була вирощена у приватних господарствах населення, становила 88,6%, а продукції тваринництва – 93,0% (у 1990 році – відповідно 40,1% і 49,7%). Переваження чисельності приватних господарств, їх невисокий рівень інтегрованості при неналежному рівні державної підтримки призводить до низького рівня збалансованості регіонального споживчого ринку, невідповідності стану нормативного забезпечення міжнародним нормам і торговельним звичаям, низького рівня ефективності системи державного регулювання, що суперечить стратегічним намірам України, що вступила до СОТ і має наміри вступу до ЄС. Не отримали розвитку і належного рівня державної підтримки заходи із вдосконалення підприємницької інфраструктури та професійної підготовки кадрів малого підприємства для агропромислового виробництва.

Важливо відмітити, що у 2010 році приватні агропромислові господарства населення Кіровоградської області виробляли у більшості випадків понад 90% найважливіших споживчих продовольчих товарів, тим самим відіграючи значну роль у забезпеченні продовольчої безпеки регіону. Суттєве значення приватних господарств населення у забезпеченні продовольчої безпеки Кіровоградської області обумовлює необхідність впровадження заходів державної підтримки та стимулювання їх діяльності, зокрема у частині розв'язання проблем фінансування, поліпшення інфраструктурного, консалтингового та інформаційного забезпечення їх діяльності, реалізації програм навчання та підвищення кваліфікації агропромислових підприємств.

Серед першочергових завдань фінансування приватних господарств населення визначимо такі основні заходи: - здійснення сезонного та міжсезонного кредитування заготівлі найважливішої сільськогосподарської продукції; - створення системи кредитування та страхування виробництва сільськогосподарської продукції; - залучення коштів на цільове фінансування швидкоокупних проектів у сфері виробництва товарів широкого вжитку та забезпечення ефективності їх використання; - сприяння розвитку різних форм фінансування (лізинг, факторинг, вексельна тощо); - розвиток товариств взаємного фінансування, кредитних кооперативів та інвестиційних фондів.

До напрямків поліпшення кадрового забезпечення області, функціонування регіонального споживчого ринку віднесемо: реалізацію спільно з ВНЗ окремої регіональної підпрограми з підготовки та цільової перепідготовки кадрів, які займаються безпосереднім обслуговуванням споживачів; організацію проведення інформаційно-консультативних семінарів з правових, маркетингових та інших питань організації бізнесу для індивідуальних підприємств, представників малого і середнього бізнесу; систематичне проведення відкритих конкурсів і відзначення кращих підприємств, торговельних підприємств, магазинів, товарів та послуг регіону, інформування громадськості про результати таких заходів.

Діяльність інформаційно-консалтингових центрів повинна здійснюватися за такими основними напрямками: - встановлення зв'язків з провідними зарубіжними консалтинговими фірмами, у тому числі на засадах спільної діяльності і розподілу прибутків; - надання

консалтингових послуг з питань виробництва, організації збутової діяльності та маркетингу, логістики, реалізації інвестиційних проектів та програм; - проведення експертизи комерційних угод та інвестиційних проектів; - організація підготовки і цільової перепідготовки персоналу торговельних та збутових підприємств; - підготовка та реалізація проектів, пов'язаних із пріоритетними напрямками розвитку споживчого ринку Кіровоградської області за рахунок грантів урядів іноземних країн та донорських організацій.

Діяльність таких центрів доцільно організовувати на базі ВНЗ та науково-дослідних установ області у тісній співпраці із органами державного управління та місцевого самоврядування. Враховуючи сучасні проблеми господарської діяльності на споживчому ринку (недостатність фінансових ресурсів, нерозвиненість інформаційного забезпечення та інфраструктури тощо), розвиток економічного потенціалу приватних підприємств реально може здійснюватися а основі реалізації програм державної підтримки та стимулювання.

Перспективами подальших досліджень у даному напрямі є розробка механізму та стратегії діяльності приватних господарств регіону в умовах існуючого приєднання України до СОТ. Цей напрям досліджень є особливо актуальним і перспективним з огляду на можливість визначення пріоритетних заходів державної підтримки, узгодження механізму їх впровадження з огляду на вимоги і обмеження багатосторонньої системи регулювання торгівлі.

*Терехов Є.В.,
викладач кафедри прикладної економіки,
Долженко М.А.,
студентка ДВНЗ «Національний гірничий університет»,
м. Дніпропетровськ, Україна*

УДОСКОНАЛЕННЯ ОСНОВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Однією з найважливіших основ стійкого розвитку регіонів є державне регулювання природокористування та забезпечення екологічної безпеки. Проте в останні роки позначилися тенденції загострення екологічних проблем у ряді регіонів України, що посилює соціальну напругу, ускладнює реалізацію органами державної влади й місцевого самоврядування своїх функцій. Посилення негативного впливу антропогенної діяльності практично на всі компоненти й об'єкти навколишнього середовища зумовлене суттєвим старінням основних фондів промислових підприємств, зростанням аварійності виробництва, недосконалістю засад платного природокористування, законодавчою неврегульованістю механізму відшкодування завданих збитків докільню тощо. Проте погіршення стану природного середовища внаслідок діяльності промислових підприємств, не в останню чергу, є наслідком того, що на сьогоднішній день недостатньо розвинуті методичні засади державного управління природокористуванням на рівні регіонів з урахуванням специфіки їх розвитку та стану природно-ресурсної бази.

Механізм управління природокористуванням має об'єднувати методи, функції та організаційні структури (органи управління). Управління природокористуванням на регіональному рівні має передбачати здійснення цілого ряду специфічних функцій, тобто видів діяльності, що впливають на еколого-економічні відносини суб'єктів природокористування місцевого рівня із можливістю широкого залучення громадськості до вирішення екологічних питань. Метою державного управління природокористуванням є реалізація законодавства, контроль за додержанням вимог екологічної безпеки, забезпечення проведення ефективних і комплексних заходів щодо охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів, досягнення погодженості дій державних і громадських органів у галузі охорони навколишнього середовища. В умовах ринкової економіки відкрита інформація про господарську діяльність природокористувачів і її екологічні наслідки є потужним важелем впливу на об'єкти управління. Висвітлення в засобах масової інформації, відкритих статистичних збірниках та інших виданнях відомостей щодо характеру впливу на навколишнє середовище певного суб'єкта господарювання формує його репутацію в населення регіону, визначає екологічну складову його продукції як чинник її конкурентоспроможності. Стратегічним напрямом природоохоронної діяльності повинні стати більш повне і комплексне використання природних ресурсів, розробка і запровадження у виробництво маловідходних і безвідходних технологічних процесів, які дають